

## Město znám podle toho, kde hořelo

20.5.2016 Mladá fronta DNES str. 13 Brno a jižní Morava

Martina Vyroubalová

Šéf krajských požárních vyšetřovatelů Pavel Tinka zkoumal i zapálení těl v Dahlgrenově kauze

Proč a jak hořelo, zjišťuje Pavel Tinka už třináct let, z toho deset šéfuje jihomoravským požárním vyšetřovatelům. U vážných případů být musí. Objasňoval třeba zapálení těl v Brně-Ivanovicích, tedy čtyři vraždy, z nichž je obžalovaný **Američan** Kevin Dahlgren. Nevadí mu ale ani vyjet k hořící popelnici. Pouze na výpovědi svědků dát nemůže. „Jsme zvyklí, že nám lidé lžou,“ říká osmačtyřicetiletý Tinka.

\* Jaký byl váš první velký případ poté, co jste se v roce 2003 přestěhoval do **Brna** a začal pracovat jako vyšetřovatel?

Hned následující rok v březnu hořela ubytovna, kde zemřeli čtyři dělníci. Tři měsíce **nato** vybuchl plyn v domě v Tržní ulici, kde zahynuli také čtyři lidé včetně dcerky jednoho z hasičů. Ohledání bylo velmi složité, zřítíl se kus čelní zdi, propadly se podlahy. Snažili jsme se to dotáhnout, případ se nám podařilo dobře popsat, ale dopadlo to, jak to dopadlo (dva plynaře soud nakonec zprostil viny – pozn. red.).

\* Dokážete se v takových situacích oprostít od toho, že se případ přímo týká člověka, kterého znáte?

Je to něco jiného, ale vždy se snažíme pracovat, jak nejlépe umíme. Člověk si pamatuje dlouho, když umírají děti. Naprosto nepochopitelný případ jsme řešili asi před deseti lety na **Vyškovsku**. Žena zavraždila manžela, pak přikryla sebe a předškolní dítě dekou a zapálila v místnosti komodu. Nakonec utekla a dítě tam nechala.

\* Máte dobrou paměť...

S kolegy jedeme autem po **Brně** a ukazujeme si, kde jsme vyšetřovali. Jsme trochu postižení, město známe podle toho, kde hořelo. Rodinu ale svých pracovních poznatků raději ušetřím. (úsměv)

\* Na jaký další výjimečný případ nikdy nezapomenete?

Na žádost policie jsme řešili okolnosti vražd v Brně-Ivanovicích, z nichž viní Kevina Dahlgrena. Prováděli jsme pokusy, abychom zjistili, jak požár vznikl a jak se oheň šířil. Vlastně ale bylo docela jasné od začátku, jak to pachatel provedl (těla podle kriminalistů odnesl do garáže, zabalil do textilií, polil hořlavinou a poté zapálil – pozn. red.).

\* Jak často si ověřujete své hypotézy praktickými pokusy?

Příliš často ne, sami na to prostředky nemáme. Na zdejším učilišti požární ochrany je k tomu „ohňový domek“, kde jsme zmíněný případ napodobovali. Tehdy překvapivě nedošlo k velkému rozhoření, takže jsme imitovali hořlavé látky a velikost místnosti obdobně jako na místě činu a měřili teploty dosažené po zapálení. U složitějších případů, kdy si nejsme úplně jistí, se obracíme na Technický ústav požární ochrany v Praze, aby verzi ověřili.

\* Co je první věc, která vás po příjezdu na místo požáru zajímá?

Čím jsme tam dřív, tím lépe. Jak oheň postupuje a postupně ho hasí, stopy se ničí. K požárům často vyjíždíme rovnou s jednotkou. Do hašení se nemotáme, ale snažíme se místo – jakmile je to možné – nafotit, zdokumentovat. Pokud je tam kouř, tak alespoň popsat, zakreslit a udržet si v hlavě, jak to tam vypadalo, zaznamenat ohnisko. Od majitele zjišťujeme, kdo se tam pohyboval a co dělal.

\* Osobně jezdíte jen k větším požárům?

Jako krajský vyšetřovatel vyřáším prioritně k těm větším, případně zajímavým. Na druhou stranu se nezřídka vyjezdí k hořící popelnici. Po odchodu kolegy teď už přes čtvrt roku sloužím jako **základní** vyšetřovatel. Nejsem kancelářský typ, rád vyjezdím do terénu, přestože se dostáváme do míst, kde lidé spíš brečí. Někdy jsem u případů, u nichž bych být nemusel, ale zkušenost nikdy nevádí.

\* Jaké vlastnosti by měl mít dobrý vyšetřovatel požárů?

Je to hodně o rozvaze, ale to platí pro hasiče obecně. Je dobře, když se u zásahu sejdou mladí, kteří jsou spíš akčnější, s těmi zkušenými, kteří to s rozvahou řídí. Ani u nás nejde o to okamžitě si udělat závěr a začít něco rozhrabovat, ale dát si dohromady souvislosti a pak začít pracovat. S některými **veliteli** zásahů je to občas boj, aby nám nechávali stopy. Někdy je potřeba vyházet kvůli dohašení z místnosti nábytek, což je nevratný proces, který nám pak znemožňuje stanovit příčinu, ale všechno je o domluvě.

\* Co vám nejvíc ztěžuje práci?

U dřevěných objektů je problém, pokud se o požáru dozvíme pozdě a hasiči přijedou, když už celý hoří. Pak je hodně složité hledat ohniska a většinou to končí tak, že se příčinu nepodaří zjistit. K tomu lidi běžně hodně lžou, když popisují, co tam dělali, aby zakryli své pochybení. Jsme zvyklí jim dokazovat, že podle jejich verze to být nemohlo.

\* Noční múra vyšetřovatele je tedy zničená dřevěná chatka?

Dřevěná chatka, v níž někdo umřel a zůstala z ní jen plechová střecha, je skutečně nejhorší varianta. Člověk se poměrně rychle udusí, zvlášť pokud hoří plasty. Můžeme tam najít několik zdrojů požárů, například kamna, ale vůbec nevíte, jestli to mohlo být od nich. Od policie si docela běžně necháváme zpracovat výslechy lidí, kteří se v místě pohybovali nebo s ním měli něco společného. V těchto případech ale svědci často úplně chybí.

\* Co je běžnou součástí výbavy požárního vyšetřovatele?

V autě vozíme lopatu, rýč a hrábě. Ohnisko požáru vyloženě prosíváme, hrabeme se v popelu, hledáme iniciátor, který mohl požár způsobit. I když místnost vypadá kompletně shořelá, stopy se většinou dají najít. Třeba když někdo usne s cigaretou, matrace vyhoří v místě vzniku požáru až na podlahu a pak poškození ustupuje. Ze stop na podlaze lze poznat, odkud se požár šířil a kam. Zpočátku má dost vzduchu, hoří intenzivně a s vyšší teplotou. Jakmile se místnost naplní zplodinami, už jen doutná. Tedy alespoň do doby, než třeba praskne okno.

\* Jak často hledáte předměty jako důkazy?

Po předmětech mimo místo požáru moc nepátráme, i když nedávno jsme vyjžděli do spalovny a sběrných dvorů, abychom našli dveře, jejichž rozměry a rozsah ožehnutí nás zajímaly. Ale to byla trochu rarita a museli jsme to vzdát. Dvacet metrů vysokou hromadou ve spalovně bychom se asi hrabali ještě dneska.

\* Vzpomenete si na nějaký bizarní případ, kdy jste byl sám nakonec překvapený jeho příčinou?

Jednou jsme prokázali, že ve škodovce v garáži zkratovaly vodiče, auto se rozjelo, prorazilo vrata a už jako hořící vyjelo na ulici, kde se zastavilo o sloup. Dokážete si představit, že když nám majitelka po události popisovala výjezd hořícího auta bez řidiče, moc důvěryhodně to nepůsobilo. Před časem v **Brně** také vyhořela dvě patra rodinného domu. Pak jsme přišli na to, že místo vypínače světla stiskli ten pro vyhřívání sauny, kterou nepoužívali a sloužila jim jako sklad konzerv a prostor pro sušení prádla.

\* Jak často požár způsobí podobná neopatrnost či hloupá chyba?

Jednou dvakrát ročně nastane případ, že lidé mají něco jinak, než je běžné, zapomenou na to nebo přijde návštěva a je průšvih. Nejvíce je ale technických závad, u nás tak vzplane hodně aut včetně novějších typů, v kraji určité dvě tři týdně.

\* Jak poznáte sériového žháře?

Indicie jsou velice úzká lokalita, řádění o víkendu v brzkých ranních či pozdních nočních hodinách. Většinou zapalují ve stejný čas a zaměřují se na stejné věci. Zažil jsme také žháře, který zapaloval vždy cestou do práce. Teď jsme prokázali osaměle žijícímu čtyřicetiletému muži zapalování kontejnerů, chat a posedů na **Vyškovsku** a spojujeme ho i se staršími případy z Řečkovic.

\* Co ze svého povolání si přenášíte do soukromého života?

Když opouštíme dům, zůstává v elektřině akorát lednička a **mrazák** a ty jsou na samostatném okruhu. Takhle „postižení“ jsme tady ale všichni. Když vidíte, jak hoří od pračky, myčky a varné konvice, dáváte si pozor. Nemám strach zapálit si doma třeba svíčku, ale nikdy jsem ji nenechal bez dohledu.

Fakta Pavel Tinka \* Je mu 48 let. \* Vystudoval **Univerzitu obrany v Brně**. \* Tři roky pracoval jako zbrojíř a **pyrotechnik** u **armády**, poté měl ve Znojmě na starosti ochranu obyvatel a krizové plánování. \* U hasičů je od roku 2001. Jako vyšetřovatel působí v **Brně** 13 let, z toho 10 jako vedoucí vyšetřovatel požárů v Jihomoravském kraji v týmu, jenž má sedm členů. \* Letos dostal ocenění Václava Hladíka za přínos oboru. Za tvorbu databáze látek a teplot jejich vznícení skončil na druhém místě v anketě Hasič roku.

Foto popis| Noční můra „Dřevěná chatka, v níž někdo umřel a zůstala jen střecha, je pro vyšetřovatele nejhorší,“ říká Pavel Tinka.

Foto autor| Foto: A. Vavříková, MAFRA

O autorovi| Martina Vyroubalová, redaktorka iDNES.cz

Regionální mutace| Mladá fronta DNES - jižní Morava